

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp juhatuse liikmed
Tallinn, Veskilise tn 7 korteriühistu
veskilise7ky@gmail.com

Meie 18.06.2024 nr 2.1-1/24/662-1603-
2

Tähelepanu juhtimine

Andmekaitse Inspeksioon sai pöördumise seoses Tallinn, Veskilise tn 7 korteriühistu (KÜ, vastutav töötleja) territooriumil kaamerate kasutamisega. Pöördumise kohaselt puudub õiguslik alus videovalve kasutamiseks ehk puudub õigustatud huvi analüüs, kaamerate kasutamise tingimused on puudulikud ning KÜ liikmetele jäeti tuvastamata, milline vaade jääb turvakaamera vaatevälja. Seoses sellega selgitan Teile kaamerate kasutamise nõudeid, et saaksite oma tegevuse üle vaadata ja viia sisse muudatused.

1. Õiguslik alus isikuandmete töötlemiseks

Kõigepealt selgitan, et isikuandmeteks on igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta. Tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada ([isikuandmete kaitse üldmäärus](#) (IKÜM) artikkel 4 punkt 1). Turvakaamerate kasutamine toob paratamatult kaasa isikuandmete töötlemise, kui selle vaatevälja jäävad inimesed. Kaamerate abil on isik igal juhul tuvastatav. Seega on videovalve puhul tegemist isikuandmete töötlemisega, mille osas tuleb järgida IKÜM-s sätestatud nõudeid.

Isikuandmete töötlemine on seaduslik siis kui selleks esineb mõni IKÜM artiklis 6 sätestatud õiguslikest alustest. Korteriühistu võib kaamerate kasutamisel tugineda IKÜM artikli 6 lg 1 punktile f (kindlasti peavad olema täidetud IKÜM-st tulenevad tingimused, vt allpool olev info). IKÜM artikkel 6 lg 1 punkti f kohaselt on isikuandmete töötlemine seaduslik juhul, kui isikuandmete töötlemine on vajalik vastutava töötleja või kolmanda isiku (antud juhul KÜ-i) õigustatud huvi korral, välja arvatud juhul, kui sellise huvi kaaluvad üles andmesubjekti huvid või põhiõigused ja – vabadused, mille nimel tuleb kaitsta isikuandmeid.

Seega on IKÜM artikkel 6 lõige 1 punktis f ettenähtud kolm tingimust, mis kõik peavad olema täidetud, et isikuandmete töötlemine oleks õigustatud huvi alusel lubatud:

- vastutaval töötlejal või kolmandatel isikutel on andmetöötluseks õigustatud huvi;
- isikuandmete töötlemine on vajalik õigustatud huvi teostamiseks;
- vastutava töötleja ja/või kolmanda isiku õigustatud huvid kaaluvad üles kaitstava andmesubjekti huvid, põhiõigused ja – vabadused.

Nimetatud õigusliku aluse kasutamise võimalikkuse ning selle hindamise võibki jagada piltlikult kolmeastmeliseks, ehk esiteks isikuandmete töötleja või kolmandate isikute õigustatud huvid ja nende kaalukus, teiseks andmesubjekti õigused ja huvid ning kaalukus ning kolmandaks vastanduvate huvide kaalumise, sh esialgne hinnang + vajadusel täiendavad kaitsemeetmed ning lõplik hinnang.

Lähtuvalt eeltoodust on vastutaval töötlejal kohustus võrrelda enda ja/või kolmanda isiku õigustatud huve andmesubjekti huvide ja põhiõigustega, mille tulemusel selgub, kas töötlemise õigusliku alusena on võimalik tugineda IKÜM artikkel 6 lg 1 punktile f. See, kui andmetöötlejal on õigustatud huvi isikuandmete töötlemiseks, ei tähenda automaatselt seda, et andmetöötlejal oleks võimalik tugineda IKÜM artikkel 6 lg 1 punktile f.

Õigustatud huvi isikuandmete töötlemise alusena saab kasutada üksnes siis, kui andmetöötleja on teostanud viidatud isikute (nt jalakäijad ning teised vaatevälja jäävad isikud) kaalumise ning jõudnud järelduseni, et kaamerate kasutamine ei riiva ülemääraselt puudutatud isikute huvisid. Ehk huvide kaalumise peaks selgelt tulenema, milleks on üldse vajalik jälgimist. Vajadusel saate tutvuda õigustatud huvi juhendiga, mis on olemas inspeksiooni võrgulehel [siin](#).

Eeltoodust tulenevalt peab vastutav töötleja koostama õigustatud huvi analüüsi. Märgin, et vajadusel peab KÜ olema valmis antud dokumendi esitama järelevalvet teostatavale asutusele ning ka igale andmesubjektile (füüsiline isik, kes jääb kaamera vaatevälja) vastava taotluse laekumisel.

1.1. KÜ-i õigustatud huvid

KÜ territooriumil paigaldavate kaamerate eesmärgiks saab olla eelkõige vara kaitse ja õigusrikkumiste tuvastamine, näiteks trepikojas rataste varguste ärahoidmiseks.

KÜ peab hindama ohtude tõsidust ja realiseerumise tõenäosust ning analüüsima alternatiive turvariskide maandamiseks (nt turvauks, signalisatsioon, täiendav valgustus). Kaamerate kasutamine on lubatud ainult siis kui alternatiivseid meetmeid ei ole või nende kasutamine ei anna võrreldavat tulemust või on ebamõistlikult koormavad.

Kaamerate kasutamine peab olema suunatud konkreetse probleemi lahendamiseks ning kogutud andmeid ei tohi hiljem kasutada muul eesmärgil, näiteks kes millise autoga sõidab või kui palju prügi ära viskab. See tähendab ka seda, et igasugune kaamerapildi reaajas jälgimine on vastuolus nende paigaldamise eesmärgiga ning võib isikule, kes seda teostab, tuua kaasa väärtetevastutuse.

2. Isikuandmete töötlemisega kaasnevad nõuded

Igasugune isikuandmete töötlemine peab olema läbipaistev. Läbipaistvuse põhimõtte eeldab, et kogu isikuandmete töötlemisega seotud teave on andmesubjektile lihtsalt kättesaadav (näiteks KÜ e-postile kirjutades), arusaadav ning selgelt sõnastatud. See puudutab eelkõige andmesubjektide teavitamist, et tagada õiglane ja läbipaistev töötlemine. Inimeste teavitamist reguleerivad täpsemalt IKÜM artiklid 12 – 14. IKÜM artiklites 13 ja 14 on välja toodud, mida peab inimesele antav teave minimaalselt sisaldama. Kaamerate kasutamisel tuleb lähtuda IKÜM artikkel 13 nõuetest. See tähendab, et koostatud peavad olema andmekaitsetingimused.

Andmekaitsetingimused peavad sisaldama kogu järgmise teabe:

- vastutava töötleja ning kui kohaldatav, siis vastutava töötleja esindaja nimi ja kontaktandmed;
- isikuandmete töötlemise eesmärk ja õiguslik alus;
- kui isikuandmete töötlemine põhineb artikli 6 lõike 1 punktil f, siis teave vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvide kohta;
- asjakohasel juhul teave isikuandmete vastuvõtjate või vastuvõtjate kategooriate kohta¹;
- isikuandmete säilitamise ajavahemik või, kui see ei ole võimalik, sellise ajavahemiku määramise kriteeriumid;
- teave õiguse kohta taotleda vastutavalt töötlejalt juurdepääsu andmesubjekti puudutavatele isikuandmetele ning nende parandamist või kustutamist või

¹ Vastuvõtja on iga isik või asutus, kellele isikuandmeid avaldatakse. Näiteks kui KÜ ostab videovalve teenusena sisse peaks välja tooma, et vastuvõtjaks on nt AS G4S Eesti. Samuti peab märkima, kellel on valvekaamera salvestistele juurdepääs.

- isikuandmete töötlemise piiramist või esitada vastuväide selliste isikuandmete töötlemisele, samuti teave isikuandmete ülekandmise õiguse kohta²;
- teave õiguse kohta esitada kaebus järelevalveasutusele.

Videovalve puhul tuleks kõige olulisem teave esitada teavitussildil: töötlemise eesmärk, õiguslik alus, vastutava töötleja nimi ja kontaktandmed ning info, kus saab tutvuda andmekaitsetingimustega. Andmekaitse Inspeksioon on loonud kaamera kasutamisest teavitamise [sildi genereerija](#), mis aitab luua nõuetekohase sildi. Teavitussilt tuleb paigaldada enne kaamera filmimise alasse sisenemist nähtavale kohale.

Eeltoodust tulenevalt, juhul kui KÜ soovib hakata kaameraid kasutama, peavad olema koostatud õigustatud huvi analüüs, nõuetekohased andmekaitsetingimused ja paigaldatud teavitussildid. Sellisel juhul täitab KÜ kõik nõuded, mis tulenevad IKÜM-st ning sellisel juhul on isikuandmete töötlemine lubatud.

3. Kaamerate kasutamise KÜ-s

KÜ võib ühistu territooriumil (trepikojas, hoovis, parkimisplatsil, prügimaja alal) kaamerate kasutamise õiguslikkuse tagada kahel erineval viisil.

Esiteks on võimalik kaamerate paigaldamiseks sõlmida **korteriomanike kokkulepe**. Kui aga üksmeelele ei jõuta, siis saab seda teha ühistu **üldkoosoleku otsusel** hääلteenamusega.

Vastavalt Riigikohtu praktikale³ on valvekaamerate paigaldamine kaasomandi osale kaasomandi tavapärane valitsemine, mille üle korteriomanikud otsustavad hääлteenamuse alusel⁴, kuid võib endast kujutada ka kaasomandi eseme majandusliku otstarbe muutmist, mille jaoks on vaja korteriomanike kokkulepet⁵. Üldkoosoleku otsusest hääлte enamusega piisab, kui ühistu paigaldab kaamera ning kaameratega jälgimine ja salvestatu väljaandmine on reguleeritud ehk täidetakse kõik nõuded, mis kaasnevad isikuandmete töötlemisega (vt käesoleva dokumendi punktid 1 ja 2).

Oluline on silmas pidada, et kaamerate paigaldamise ja kasutamise tingimused peavad tulenema otsusest või kokkuleppest, millega kaamerate paigaldamine otsustatakse.⁶ Teisisõnu tuleb anda kõigile korteriomanikele enne kaamerate kasutamise otsustamist võimalus tutvuda valvekaamerate kasutamise plaanitavate tingimustega ning õigustatud huvi analüüsiga.

Kokkuvõte

Palume vaadata üle oma kaamerate asukoht ja vaateväli ning mõelda hoolega läbi kaamera kasutamise vajalikkus ja eesmärk ning koostada õigustatud huvi analüüs. Samuti tuleb kaamerate nõuetekohasel edasikasutamisel paigaldada teavitussildid.

² KÜ-l kui vastutaval töötlejal on kohustus andmesubjekti taotlusele vastata ühe kuu jooksul. Te peate taotluse korral isikule selgitama, kas ja millisel õiguslikul alusel ja eesmärgil on kaamera paigaldatud. Isikul on õigus saada teavet, kas Te töötlete tema isikuandmeid. Samuti on õigus esitada vastuväide filmimise osas, mispuhul peate lõpetama filmimise, välja arvatud juhul, kui tõendate, et kaamera salvestab õiguspärasel põhjusel, mis kaalub üles vastuväite esitaja huvid, õigused ja vabadused. IKÜM artikkel 15 annab igale kaamera vaatevälja jäänud isikule õiguse küsida enda kohta salvestisest koopiat, kusjuures teised isikud tuleb eelnevalt muuta tuvastamatuks (nt hägustades). Nõue tuleb täita kuu aja jooksul.

³ Vt Riigikohtu 12.04.2023 määrus tsiviilasjas nr [2-20-2549](#).

⁴ Korteriomandi- ja korteriühistuseadus (KrtS) § 35 lõige 1: Korteriomandi kaasomandi osa eseme tavapärase valitsemise küsimuste üle otsustavad korteriomanikud hääлteenamuse alusel, kui korteriühistu põhikirjaga ei nähta ette rangemaid nõudeid.

⁵ KrtS 38 lõige 1: Ehitusliku või muu kaasomandi eseme korrashoiuks vajalikust muudatusest suurema ümberkorralduse tegemist ei saa otsustada tavapärase valitsemise raames, vaid selleks on vaja korteriomanike kokkulepet.

⁶ Riigikohtu 12.04.2023 määrus tsiviilasjas nr [2-20-2549](#), p 16.

Täpsemat infot kaamerate kasutamise kohta elamualadel leiate Andmekaitse Inspektsiooni [kodulehelt](#) ning samuti soovitame tutvuda ka vastava [juhendiga](#).

Inspektsioon võib kahtluse korral teostada igal ajal ette teatamata kontrolli, et veenduda kas kaamerate kasutamine vastab eelnevatele tingimustele ja vajadusel alatada ka menetluse.⁷

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Alissa Hmelnitskaja

jurist

peadirektori volitusel

⁷ Isikuandmete kaitse seadus § 57 koosmõjus korrakaitseaduse § 50 ja 51.